

Kodeks postępowania określający wewnętrzne ustalenia dotyczące wykonywania przez Unię Europejską i państwa członkowskie ich praw i obowiązków wynikających z Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej

(2023/C 194/03)

Przypominając, że w dniu 13 czerwca 2017 r. Unia Europejska (dalej zwana „Unią”), zgodnie z decyzją Rady (UE) 2017/865 ⁽¹⁾ i (UE) 2017/866 ⁽²⁾ podpisała Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (dalej zwaną „Konwencją”) w odniesieniu do spraw należących do wyłącznych kompetencji Unii, a mianowicie spraw związanych ze współpracą sądową w sprawach karnych, spraw dotyczących azylu i zasady non-refoulement oraz spraw związanych z instytucjami i administracją publiczną Unii,

Ze względu na to, że zarówno Unia, jak i jej państwa członkowskie mają kompetencje w dziedzinach objętych Konwencją, istnieje potrzeba ustanowienia kodeksu postępowania określającego wewnętrzne ustalenia między Unią a państwami członkowskimi będącymi stronami Konwencji (dalej zwanymi „państwami członkowskimi”) dotyczące Konwencji,

Przypominając, że ustalenia niniejszego kodeksu postępowania mają być stosowane z pełnym poszanowaniem zasady lojalnej wzajemnej współpracy określonej w art. 4 ust. 3 i art. 13 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), by umożliwić Unii i państwom członkowskim osiągnięcie spójnej, wszechstronnej i jednolitej reprezentacji zewnętrznej w odniesieniu do Konwencji,

Przypominając, że te ustalenia nie wpływają na podział kompetencji pomiędzy Unią a jej państwami członkowskimi ani na podział uprawnień między instytucjami zgodnie z Traktatami Unii i że są bez uszczerbku dla procedury ustalania stanowisk, które mają być zajęte w imieniu Unii, przedstawionej w art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

Przypominając, że zakres i wykonywanie wyłącznych kompetencji Unii, o których mowa w art. 3 ust. 2 TFUE, podlegają, z uwagi na swój charakter, ciągłej ewolucji,

Pamiętając, że wymóg jednolitej reprezentacji zewnętrznej Unii i państw członkowskich zgodnie z Traktatami Unii i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma zastosowanie również podczas wykonywania zobowiązań międzynarodowych,

Rada, państwa członkowskie i Komisja sporządzają NASTĘPUJĄCY KODEKS POSTĘPOWANIA:

1. Istota i zakres

1.1. Niniejszy kodeks postępowania określa ustalenia wewnętrzne dotyczące współpracy pomiędzy Unią a państwami członkowskimi przy różnych aspektach wdrażania Konwencji. Jest on zatem pomyślany jako praktyczne wewnętrzne narzędzie umożliwiające Unii i państwom członkowskim stworzenie spójnej, wszechstronnej i jednolitej reprezentacji zewnętrznej w odniesieniu do Konwencji.

1.2. Bez uszczerbku dla ogólnego obowiązku lojalnej wzajemnej współpracy określonej w art. 4 ust. 3 i art. 13 ust. 2 TUE, niniejszy kodeks ma zastosowanie do uczestnictwa w Komitecie Stron na mocy Konwencji oraz w mechanizmie monitorującym realizowanym przez Grupę Ekspertów do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej (zwaną dalej „GREVIO”).

⁽¹⁾ Decyzja Rady (UE) 2017/865 z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do spraw związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych (Dz.U. L 131 z 20.5.2017, s. 11).

⁽²⁾ Decyzja Rady (UE) 2017/866 z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do azylu i zasady non-refoulement (Dz.U. L 131 z 20.5.2017, s. 13).

- 1.3. Kodeks postępowania określa również zasady dotyczące funkcjonowania instytucji koordynującej zgodnie z art. 10 Konwencji oraz wypełniania obowiązków dotyczących sprawozdawczości, którym podlega Unia i państwa członkowskie na mocy Konwencji, i współpracy w tym zakresie, w odniesieniu do ich odpowiednich kompetencji.
2. Fora służące koordynacji
    - 2.1. Bez uszczerbku dla procedury określonej w art. 218 ust. 9 TFUE wszystkie kwestie związane z przygotowaniem posiedzeń i wykonywaniem przez Unię jej praw wynikających z Konwencji będą analizowane przez właściwe organy przygotowawcze Rady, przy czym dokładają one wszelkich starań, by osiągnąć porozumienie w duchu lojalnej wzajemnej współpracy. Właściwym organem przygotowawczym Rady jest Grupa Robocza ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób (zwana dalej „FREMP”). Przewodniczący FREMP w razie potrzeby będzie informował przewodniczących innych grup roboczych i utrzymywał z nimi kontakty.
    - 2.2. Jeżeli niemożliwe jest porozumienie na forum FREMP, między innymi z przyczyn związanych z brakiem porozumienia co do podziału kompetencji, dana kwestia zostanie bez zbędnej zwłoki przekazana Komitetowi Stałych Przedstawicieli (Coreper), a w razie potrzeby Radzie w odpowiednim terminie przed stosownym posiedzeniem lub przed upływem terminu przewidzianego w Konwencji.
    - 2.3. Posiedzenia koordynacyjne na miejscu, o ile są konieczne, będą odbywać się w Strasburgu. Celem takich posiedzeń jest uzupełnienie stanowisk Unii lub wspólnych stanowisk i dostosowanie takich stanowisk do kontekstu danego posiedzenia bez wprowadzania znaczących zmian do istniejących stanowisk.
  3. Stanowiska Unii, wspólne stanowiska i skoordynowane stanowiska
    - 3.1. Instytucje unijne i państwa członkowskie będą ściśle ze sobą współpracować podczas wdrażania Konwencji, pamiętając o zasadach lojalnej wzajemnej współpracy i pomocniczości, określonych w art. 4 ust. 3 i art. 13 ust. 2 TUE i art. 5 ust. 3 TUE odpowiednio oraz o konieczności poszanowania odpowiednich kompetencji Unii i państw członkowskich, zgodnie z art. 5 ust. 1 TUE.
      - a) Stanowiska Unii
        - 3.2. W kwestiach należących do wyłącznych kompetencji Unii, obejmujących w szczególności, jak określono w decyzjach Rady (UE) 2023/1075 ⁽³⁾ i (UE) 2023/1076 ⁽⁴⁾, niektóre postanowienia Konwencji odnoszące się do współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, do azylu i zasady non-refoulement oraz do unijnych instytucji i unijnej administracji publicznej, Unia będzie dążyła do wypracowania swoich stanowisk.
      - b) Wspólne stanowiska
        - 3.3. Jeżeli Unia i państwa członkowskie będą wezwane do zajęcia stanowiska na mocy pkt 1.2 niniejszego kodeksu postępowania w sprawie, której niektóre elementy objęte są wyłącznymi kompetencjami Unii, a niektóre elementy wchodzą w zakres kompetencji państw członkowskich, Unia i państwa członkowskie będą dążyły do wypracowania wspólnych stanowisk.
      - c) Skoordynowane stanowiska
        - 3.4. W kwestiach należących do kompetencji państw członkowskich, państwa członkowskie będą dążyły – w stosownych przypadkach – do wypracowania skoordynowanych stanowisk.

⁽³⁾ Decyzja Rady (UE) 2023/1075 z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do unijnych instytucji i unijnej administracji publicznej (Dz.U. L 143 I z 2.6.2023, s. 1).

⁽⁴⁾ Decyzja Rady (UE) 2023/1076 z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do spraw związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, w odniesieniu do azylu i zasady non-refoulement (Dz.U. L 143 I z 2.6.2023, s. 4).

4. Zabieranie głosu i głosowanie

a) Zabieranie głosu w przypadku uzgodnionych stanowisk Unii, wspólnych stanowisk lub skoordynowanych stanowisk

- 4.1. Stanowiska Unii zostaną przekazane przez Komisję w imieniu Unii. Państwa członkowskie mają swobodę zabierania głosu, o ile ich wystąpienia są zgodne ze stanowiskiem Unii, w szczególności by wzmocnić to stanowisko i wyrazić poparcie dla niego.
- 4.2. Wspólne stanowiska, o których mowa w pkt 3.3, zostaną przedstawione w imieniu Unii i państw członkowskich, w ścisłej współpracy, przez Komisję i prezydencję Rady UE lub przez państwo członkowskie wyznaczone przez prezydencję. Komisja, z jednej strony, a prezydencja lub państwo członkowskie wyznaczone przez prezydencję, z drugiej strony, mogą uzgodnić, że jedno z nich przedstawi wspólne stanowisko w imieniu Unii i państw członkowskich. Komisja i państwa członkowskie mogą zabierać głos, by wzmocnić wspólne stanowisko i wyrazić poparcie dla niego.
- 4.3. Skoordynowane stanowiska będą przedstawiane w imieniu państw członkowskich przez prezydencję lub – o ile to konieczne – przez państwo członkowskie wyznaczone przez prezydencję lub przez Komisję za zgodą wszystkich obecnych państw członkowskich.

b) Głosowanie w przypadku uzgodnionych stanowisk Unii, wspólnych stanowisk lub skoordynowanych stanowisk

- 4.4. Komisja – w imieniu Unii – będzie wykonywała prawo głosu Unii na podstawie stanowisk Unii.
- 4.5. Jeżeli Unia i państwa członkowskie zostaną wezwane do głosowania w sprawach, o których mowa w pkt 3.3, i w przypadku gdy prawo głosu w tej kwestii ma być wykonywane albo przez Unię, albo przez państwa członkowskie, Komisja i prezydencja lub państwo członkowskie wyznaczone przez prezydencję uzgodnią z góry, kto wykonuje prawo głosu na podstawie wspólnego stanowiska. Uzgodnienie to zostanie oparte na meritum rozpatrywanej sprawy.
- 4.6. Państwa członkowskie będą wykonywać swoje prawa głosu na podstawie skoordynowanych stanowisk, w stosownych przypadkach.

c) Zabieranie głosu i głosowanie w przypadku braku stanowisk Unii, wspólnych stanowisk lub skoordynowanych stanowisk

- 4.7. W przypadku braku porozumienia co do stanowiska Unii, wspólnego stanowiska lub skoordynowanego stanowiska państwa członkowskie mogą zabierać głos i głosować w sprawach należących do ich kompetencji pod warunkiem, że ich stanowisko będzie spójne z polityką Unii oraz zgodne z prawem unijnym. Komisja może zabierać głos i głosować w sprawach należących do kompetencji Unii w stopniu koniecznym do obrony unijnej polityki określonej wcześniej przez Radę i unijnego dorobku prawnego.

5. Procedura dotycząca kandydatów Unii na stanowisko członka GREVIO

5.1. Komisja ustanowi przejrzystą procedurę selekcji dla kandydatów Unii na stanowisko członka GREVIO zgodnie z procedurą określoną przez Komitet Ministrów Rady Europy na mocy art. 66 ust. 5 Konwencji. Komisja powiadomi FREMP o szczegółach procedury selekcji przed wszczęciem tej procedury.

5.2. Komisja przeprowadzi selekcję kandydatów na stanowisko członka GREVIO na podstawie procedury selekcji, o której mowa w pkt. 5.1.

Przed przedłożeniem Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy listy kandydatów zaproponowanych przez Unię dokonany przez Komisję wybór kandydatów Unii zostanie zatwierdzony przez Coreper.

5.3. Ustanowiona zostanie też procedura uproszczona w celu przedłużenia mandatu wybranego eksperta mianowanego przez Unię.

6. Mianowanie przedstawicieli do Komitetu Stron

Komisja wyznaczy swojego przedstawiciela w Komitecie Stron i poinformuje o tym FREMP.

7. Instytucja koordynująca

7.1. Komisja będzie działała jako instytucja koordynująca Unii zgodnie z art. 10 Konwencji w odniesieniu do będących przedmiotem Konwencji spraw należących do wyłącznych kompetencji Unii, bez uszczerbku dla odpowiednich kompetencji państw członkowskich i bez uszczerbku dla struktury kompetencyjnej pomiędzy instytucjami zgodnie z Traktatami Unii i dla autonomii instytucji unijnych w sprawach dotyczących działań poszczególnych instytucji.

7.2. Państwa członkowskie wyznaczą co najmniej jedną instytucję koordynującą zgodnie z art. 10 Konwencji i powiadomią Komisję o pojedynczym punkcie kontaktowym reprezentującym ich instytucję koordynującą lub instytucje koordynujące.

7.3. Komisja i punkty kontaktowe państw członkowskich będą informować się nawzajem o powiadomieniach lub wezwaniach do udzielenia informacji ze strony Rady Europy lub któregośkolwiek państwa-strony Konwencji. W tym celu Komisja utworzy pojedynczy punkt przyjmujący powiadomienia lub informacje od punktów kontaktowych państw członkowskich i zapewni przekazywanie informacji wszystkim instytucjom koordynującym państw członkowskich za pośrednictwem krajowych punktów kontaktowych.

7.4. W stosownych przypadkach, z własnej inicjatywy lub na wniosek instytucji koordynującej lub punktu kontaktowego państwa członkowskiego, Komisja zorganizuje posiedzenia koordynacyjne. Takie posiedzenia koordynacyjne będą zwoływane z instytucjami koordynującymi lub punktami kontaktowymi państw członkowskich, stosownie do przypadku.

8. Mechanizm monitorujący GREVIO

a) Sprawozdawczość

8.1. Sprawozdania składane GREVIO przez Unię i jej państwa członkowskie będą dotyczyć ich odpowiednich kompetencji. W przypadkach gdy wyłączne kompetencje Unii i kompetencje państw członkowskich są ze sobą wzajemnie powiązane, Unia i państwa członkowskie będą wypełniać obowiązki dotyczące sprawozdawczości określone w Konwencji w sposób spójny i wzajemnie się uzupełniający. Sprawozdania Unii, gdy tylko jest to możliwe, będą odnosić się do sprawozdań państw członkowskich, by uniknąć podwójnej sprawozdawczości.

Sprawozdania Unii będą określać zakres wyłącznych kompetencji Unii do celów wykonywania postanowień Konwencji objętych danym sprawozdaniem. Informacje te będą przekazywane w wystarczająco wyraźny i jednoznaczny sposób, tak by GREVIO i Komitet Stron – gdy dokonują oceny środków służących wykonaniu postanowień Konwencji – mogły w pełni uwzględnić fakt, że Unia przystępuje do Konwencji tylko w takim stopniu, w jakim dotyczy ona jej wyłącznych kompetencji i że pozostałe postanowienia Konwencji będą wykonywane przez państwa członkowskie w ramach ich własnych kompetencji.

Taka sama przejrzystość, jaka dotyczy odpowiednich kompetencji Unii i państw członkowskich, będzie zapewniona ogólnie przez Komisję w jej działaniach z organami ustanowionymi przez Konwencję, w kontekście działań monitorujących wdrażanie Konwencji.

8.2. Państwa członkowskie będą ściśle współpracować z Komisją, jeśli chodzi o udzielanie informacji koniecznych do wypełnienia wymogów dotyczących sprawozdawczości w zakresie dorobku prawnego Unii odnoszącego się do Konwencji, z wykorzystaniem istniejących informacji zebranych jako element ich obowiązków dotyczących sprawozdawczości na mocy Konwencji.

8.3. Zgodnie z obowiązkiem lojalnej wzajemnej współpracy Komisja, w odpowiednim czasie przed złożeniem sprawozdania, przedstawi to sprawozdanie Unii FREMP w celach informacyjnych. Państwa członkowskie będą przekazywać FREMP w celach informacyjnych egzemplarz swoich sprawozdań w miarę możliwości przed przekazaniem ich GREVIO.

- 8.4. Komisja i każde państwo członkowskie wymieniają się również odpowiedziami na pytania zadane przez GREVIO oraz uwagami o ustaleniach i zaleceniach GREVIO podczas procesu sprawozdawczego. W tym celu Komisja zapewni pojedynczy punkt kontaktowy dla państw członkowskich i zapewni przekazywanie informacji wszystkim państwom członkowskim.
  - 8.5. O ile to możliwe, państwa członkowskie i Komisja wymieniają się informacjami za pośrednictwem FREMP z wyprzedzeniem o treści ustnych wystąpień na forum GREVIO i Komitetu Stron.
  - 8.6. Komisja i państwa członkowskie będą omawiać na forum FREMP działania następcze po każdym sprawozdaniu GREVIO lub wszelkich wnioskach lub, w stosownych przypadkach, zaleceniach Komitetu Stron dotyczących sprawozdania Unii.
- b) Spotkania z GREVIO i wizyty w poszczególnych państwach
- 8.7. Państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o wyznaczenie eksperta, który uczestniczyłby w jego delegacji, a Komisja może zwrócić się do państw członkowskich, by wyznaczyły ekspertów do delegacji Unii.
- c) Rola parlamentów
- 8.8. Zgodnie z art. 70 ust. 2 Konwencji Komisja będzie przekazywać Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania GREVIO dotyczące wdrażania Konwencji przez Unię.
9. Generowanie statystyk wymaganych na mocy Konwencji
- 9.1. Unia w ramach obowiązków dotyczących sprawozdawczości ma dostarczać ogólnounijne dane statystyczne.
  - 9.2. W największym możliwym zakresie w sprawozdawczości unijnej zostaną wykorzystane dane generowane na szczeblu unijnym oraz będzie się polegać – w przypadku danych gromadzonych przez urzędy statystyczne i jednostki badawcze państw członkowskich – na danych przekazywanych GREVIO przez państwa członkowskie w ich sprawozdaniach. Aby jak najdokładniej zobrazować występowanie przemocy, ważne jest, by państwa członkowskie, Komisja i inne organy Unii ściśle współpracowały w zakresie koniecznym do umożliwienia Unii wypełniania jej obowiązków dotyczących sprawozdawczości.
10. Zmiana
- Rada, państwa członkowskie lub Komisja mogą zwrócić się o dokonanie zmiany niniejszego kodeksu postępowania, w szczególności w świetle doświadczeń zdobytych podczas jego stosowania.
11. Publikacja
- Niniejszy kodeks postępowania zostanie opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* sekcja C.
-